

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-145>

УДК 338.2./334.68:658./338.3

КЕРОВАНІЙ ПРОГРЕСИВНИЙ РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ВЕКТОР ІНТЕГРАЦІЇ В СВІТОВУ ЕКОНОМІКУ

MANAGED PROGRESSIVE DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISES AS A VECTOR OF INTEGRATION INTO THE GLOBAL ECONOMY

Кочерга Антон Володимирович

аспірант,

Полтавський університет економіки і торгівлі

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-1776-9784>**Kocherha Anton**

Poltava University of Economics and Trade

У статті проаналізовано думки науковців про керований передовий напрямок розвитку сучасних промислових підприємств та наголошено на обґрунтованій необхідності інтеграції в європейську економіку та по можливості в світову. Зазначено, що значно зрушити з досить швидкими серйозними результатами можливо тільки за умови раціонального ведення економічно вивіреної виробничої діяльності. За результатами дослідження визначено першочергові функції прогресивного розвитку промислових підприємств, такі як: ерудиція та обмін знаннями, консультаційна та допоміжна профільна діяльність, мережеві зв'язки та медіація з практичною можливістю управління внутрішніми конфліктами, озвучення взаємних проблем, розширений доступ до природних та фінансових ресурсів, розвиток власного потенціалу підприємства, доручення до державної підтримки, до суспільно потрібних інновацій та посилення мотивування процесів нарощування на промислових підприємствах. Виділено та застосовано пріоритетні форми та методи забезпечення реалізацій в інноваційному розвитку промислового сектору.

Ключові слова: управління, інноваційна діяльність, менеджмент, прогресивний розвиток, керування прогресивними рішеннями, конкурентна перевага, цифрові новаторські платформи.

The article analyses the opinions of scientists on the managed advanced direction of development of modern industrial enterprises and emphasises the justified need for integration into the European economy and, if possible, into the world economy. The liberal growth vector indicates an economically and socially progressive outlook on the transformation of production processes for the purpose of adaptation and increasing the competitiveness of industrial enterprises. It is noted that significant progress with relatively rapid serious results is possible only under conditions of rationally managed economically verified production activities. The effective long-term experience of leading progressive countries has been used, which practically confirms the relevance of implementing innovations into an effective production process. A number of general theoretical plans have been identified, which need to be correctly implemented into the system of progressive enterprise development, based on the peculiarities of management approaches in the industrial sector of the country's economy. It has been clarified that an effective system of modern development management includes a set of closely interconnected elements that together ensure its integrity and interaction with the external socio-economic environment. The primary functions of progressive development of industrial enterprises have been determined, such as: erudition and knowledge exchange, consulting and auxiliary specialized activities, networking and mediation with practical possibility to manage internal conflicts, addressing mutual problems, expanded access to natural and financial resources, development of the enterprise's own potential, recourse to state support, socially necessary innovations, and strengthening motivation for growth processes in industrial enterprises. Priority forms and methods for ensuring implementation in the innovative development of the industrial sector have been identified and applied. Stimulating support for innovative development is proposed to be implemented with maximum use of digital pioneering platforms that encourage an increase in the level of inclusivity of industrial innovations, contributing to increased investment in original projects.

Keywords: management, innovative activity, management, progressive development, progressive development management, erudition and knowledge exchange, competitive advantage, digital pioneering platforms.

Постановка проблеми. Стрімке зростання рівня конкуренції в середині країни в поєднанні з сучасними особливостями світових економік створюють ланцюг новаторських за змістом і наповненням завдань перед керівниками різних ланок управління промислових підприємств. Необхідно звернути особливу увагу на напрямок результативної конструкції прогресивної діяльності в цілому на підприємстві. Тут важливе не тільки практичне втілення інновацій, а і сам процес ефективного без конфліктного управління. Першорядними векторами в керуванні інноваційною діяльністю вважаються підвищення загального добробуту суспільства, піднесення рівня підприємницької діяльності в країні та в цілому розквіт добробуту усіх працівників промислових підприємств. Спираючись на це, стає особливо нагальною проблема без конфліктного, соціум напруженого прогресивного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В наявних економічних умовах в середині держави інновації окреслюються у вигляді адаптації новітніх технологій у наданні новостворених якісних послуг та сучасно актуальних продуктів виробництва, а втілення інноваційних сьогочасних видів діяльності постає проблемним у будові різнорівневого управління на промислових підприємствах [3].

Для вдалого впровадження інновацій потрібно винайти ефективну систему власного управління. Таким чином зрозуміло, що будь які інновації мусять бути контрольовані та інтегровані в абсолютну більшість площин підприємницької діяльності, а ефективне функціонування окремих керівних ланок, злагоженість без конфліктності в середині колективів та продуктивна співпраця всіх виробничих підрозділів підприємства з спорідненими переробними є запорукою загального успіху. Так кожний відділ, підрозділ на підприємстві мають працювати адекватно до спільно поставлених цілей та сформульованих завдань для конкурентоспроможного ефективного забезпечення на світовому ринку товарів [2].

Саме інновації є головним локомотивом покращень та вирішальним фактором конкурентної прерогативи для більшості виробництв. Ефективність здобутків інновацій напряму залежать від спланованих високоскоординованих намагань різного рівня керівників, впровадження в діяльність спеціальних та міжгалузевих знань з поглибленим контекстом застосування. Головне під інноваціями слід розуміти, не тільки передові технології, а і використання нетипових ідей нестандарт-

ними способами для комунікативної, організаційної, економічної, психологічної, соціальної чи екологічної користі [1].

Фостолович В. наголошує, що інноваційна діяльність складається з наукових, організаційних, комерційних, технологічних та фінансових практичних кроків. Іновації на підприємствах можуть носити як вимушений характер впровадження, так і втілюватися з власної ініціативи керівництва чи працівників. Безпосередньо на прогресивну діяльність впливає науково-дослідна практика. За часом виконання інноваційна діяльність буває постійною, припиненою чи відкладеною [4, с. 18].

Необхідно акцентувати, що на сьогодні ще існує ряд невирішених питань на теперішніх промислових підприємствах, пов'язаних з низьким рівнем досліджень стану виробництва, впливу макрорівневих та проміжних за часом і формою чинників збуджених постійно змінним процесом інтеграції в європейську і загальносвітову економіку.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). З'ясування покроково проблемних питань та вподальшому можливість практичного їх розв'язання безпосередньо залеже від визначення факторів продуктивності діяльності підприємства, за допомогою яких можна простежити за інноваційним розвитком, досліджуючи науковим шляхом вплив реалізованих інновацій на поліпшення його діяльності, на зміцнення власних економічних позицій, на втілення сприятливих для розвитку умов.

Практичне ведення інновацій в різноманітні сфери діяльності промислових підприємств допомагає: зниженню кінцевої собівартості продукції, зростанню продуктивності праці, кількісній економії витрачених ресурсів, росту обсягів промислового виробництва, повсякденному використанню новітніх ресурсозберігаючих виробничих технологій, покращенню умов праці та психологічного клімату в колективі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вагомість інноваційної діяльності в промисловому секторі зводиться до створення та втілення передових методів в діяльність промислових підприємств, а це сприяє результативному виробництву товарів, полегшує умови роботи і психологічний клімат в колективі. Під цим слід розуміти ефективне втілення в повсякденну працю новітніх світових наукових методів та прогресивних унікальних практичних методик. Також стає надзвичайно актуально використовувати наукові

і сьогочасні передові тенденції для поліпшення кадрової політики, неперервно націленої на ефективне керівництво персоналом та на створення безконфліктного середовища в колективах [1].

Дивлячись з іншої сторони, під інновацією можемо розуміти як черговий етап, де наукова ідея трансформується в технічний винахід з практичним прибутково підтвердженням використанням. На цьому рівні процес завбачає перетворення суто теоретичних міркувань в прикладну реалізацію цих ідей. Таким чином зрозуміло, що інновація як теорія економічного розвитку сприяє появі прогресивних винаходів. Генеруються новостворені ідеї у винахід як процес націлений на практичну реалізацію з підвищеним рівнем доходу. В Україні на державному рівні сформульовано поняття інновацій в законі «Про інноваційну діяльність». Під ним розуміють вдосконалені та випробувані конкурентоспроможні технології, продукти та організаційно-технічні комерційні, адміністративні, виробничі рішення націлені на покращення структури і на підвищення якості виробництва з поліпшення стану соціальної сфери [7]. На сьогоднішній день в Україні втілення інноваційних технологій істотно обмежене. Значна кількість промислових виробництв пов'язані з природними ресур-

сами або безпосередньо залежать від агробізнесу. Промислові підприємства використовують сучасні світові технології тільки на 23%, це передусім комп'ютерно-інтегроване та автомобільне виробництво, хімічна промисловість та агротехнологічна. А це вказує на існуючий величезний потенціал розвитку цих спрямувань.

Прогресивний розвиток промислових підприємств безпосередньо залеже від впровадження вже існуючих розроблених передових ресурсозберігаючих та безпечних технологій екологічно захисту. Насьогодні в Україні майже не ведуться ресурсотехнологічні дослідження з метою покращення ефективного використання та їх збереження для наступних поколінь, а це б дало можливість різкого технологічного прориву в промисловості. Таким чином, нам потрібно визначитися з пріоритетами розвитку промислових підприємств (рис. 1).

Необхідно наголосити, що організаційна складова інноваційного процесу майже неформована. Так не цілісне бачення картини перспективного розвитку та нескоординованість практичних дій ускладнюють ефективну реалізацію передових результативних проектів, за цим слідують втрачені час і можливості росту виробництва.

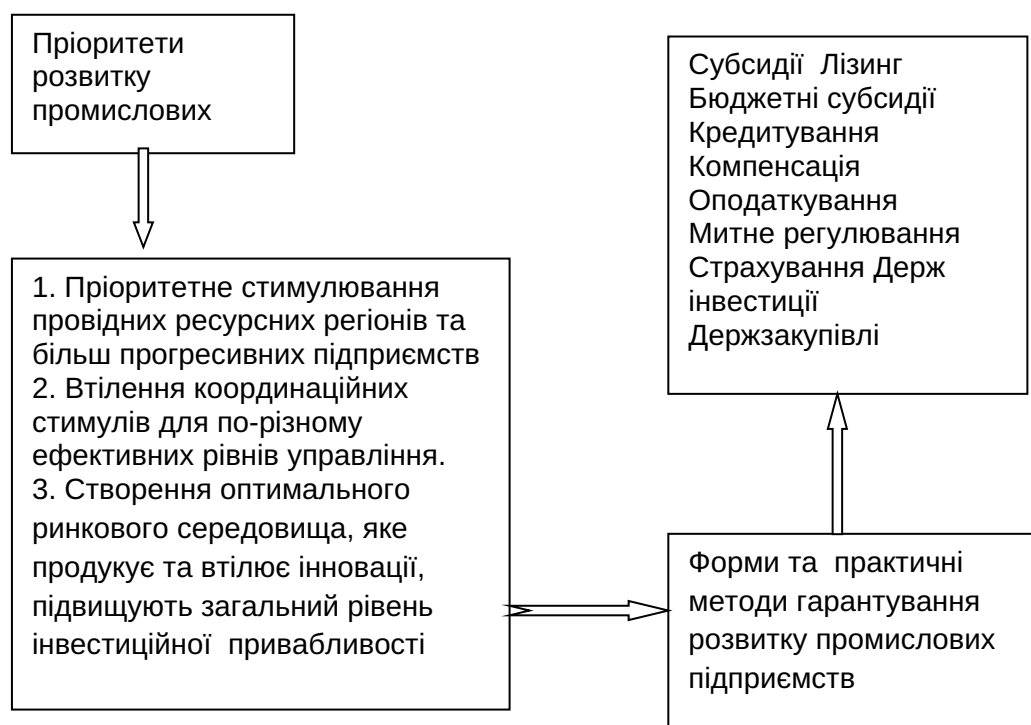

Рис. 1. Форми та методи забезпечення реалізації пріоритетів в інноваційному розвитку промислового сектору

Джерело: сформовано автором на основі [2; 6]

Вивчення наукових досліджень стосовно аналізу підтримки діяльності відповідно до проектів розвитку промислових підприємств країни дало можливість сформулювати ряд першорядних функцій, які відіграють значущу роль у гарантуванні успіху та подальшої стабільності активних підприємств (табл. 1).

Поєднання прогресивних та інвестиційних діяльностей стає ефективним коли існує постійно вдосконалююча себе система управління, яка миттєво реагує на оточуючі зміни, яка є достеменно спланована, обґрунтовно ціленаправлена, сконцентрована на певних результатах.

Необхідно зупинитися на понятті артикуляції (визначенні та озвучуванні) попиту, яка охоплює розробку перспективного бачення окремого промислового підприємства, проведення діагностики його теперішніх потреб та

векторне прогнозування прийдешніх тенденцій. Державна інституційна підтримка вимушено сприяє створенню умов для прогресивної ціленаправленої діяльності, залучає фактичні можливості регуляторних діючих органів для забезпечення прогресивних змін та для впливу на соціально психологічне та економічне життя всередині промислового підприємства. Особливу увагу слід звернути на мережеве посередництво, яке виявляється дуже корисним при виборі безпосередніх партнерів для забезпечення сильної позиції з подальшим ефективним розвитком як на внутрішньому ринку так і на світовому ринку. А до нарощування потенціалу слід віднести навчання керівників різних рівнів управління, втілення професійних психологічних тренінгів, коучингу особистого росту та організаційного колективного розвитку, направлених на

Таблиця 1

Першочергові функції прогресивного розвитку промислових підприємств

Прогресивний розвиток	Характеристики
Ерудиція та обмін знаннями	Поширення фахових наукових знань з поглибленням в технічну інформацію. Надання знань отриманих на форумах, семінарах, вебсайтах, обмінних візитах.
Консультаційна та допоміжна профільна діяльність	Основна увага націлена на розробку інноваційних методів реорганізації виробництва. Надання фахових економічних, технічних, юридичних, екологічних, психологічних, соціальних консультацій відповідно до виникаючих потреб учасників. Розробка спільних або альтернативних рішень.
Озвучення взаємних проблем	Пропонує послуги, які допомагають вірно і швидко інформувати про свої потреби різні сторін. Дослідники виробничих та внутрішньо колективних психологічних або конфліктних проблем та постачальники послуг, які вирішують проблему, та новатори, які рекомендують шляхи вирішення своїх проблем і потреб.
Мережеві зв'язки, медіація та посередництво	Представлення допомоги в колективі для вивчення і покращення соціальних зв'язків, покращення стосунків та уникнення конфліктів між учасниками. Узгодження стратегії послуг стосовно ефективності співпраці та взаємної підтримки, поєднання колективних зусиль.
Розвиток потенціалу	Розширення перспективи як окремих осіб так і різно кількісних колективів. Ці послуги використовують стандартні освітні методи і передовий практичний методичний досвід.
Розширений доступ до природних та фінансових ресурсів	Покращення для прогресивних активних учасників підтримки у доступі до ресурсів природних та високо розвинутих технологічних та наукових розробок. Надання можливості залучення сторонніх фінансів, таких варіантів як позики, гранти, кредити, субсидії.
Державна підтримка суспільно потрібних інновацій та мотивування процесів нарощування	Організація підтримки та умов життєдіяльності спеціалізованим інноваціям з втіленням новаторських процедур. Покращення технічних стандартів та вдосконалення фінансових методів, збільшення субсидій, зменшення податків. Надання реабілітаційних соціальних та консультативних психологічних послуг.

Джерело: сформовано автором на основі [5]

значне підвищення рівня кваліфікації працівників, сприятливих безконфліктному середовищу, коректуючих вектор організаційної ефективності. Сучасні цифрові платформи відображають картину віртуального простору, в якому об'єднані учасники з однаковими інтересами, які мають спільні за вектором цілі, які бажають отримати сучасні знання, користуючись передовими технологіями.

Таким чином можна стверджувати, що для ефективного розвитку промислових підприємств в системі світової економіки особливу увагу слід приділяти формуванню цілей, діагностиці економічного стану підприємства, поетапному скорегованому прогнозуванню, державній та партнерській підтримці, використанню новітніх технологій та практично перевірених знань, участі керівників різних підприємств в коучинг проектах, постійному залученню працівників до тренінгів з метою попередження та вирішення конфліктних ситуацій в колективах.

Висновки. Опрацьовані науково економічні джерела дають можливість стверджувати, що під керуванням процесом прогресивного розвитку можна розуміти послідовний ланцюг визначених, ціленаправлених інноваційних завдань, для реалізації яких користуються інтелектом і мотивацією працівників промислових підприємств та споріднених галузей з новаторськими ідеями та залучають сучасні ресурси.

З метою стрімкого підняття конкурентоспроможності виробництва, гарантування стійкого становища на світових сучасних технологічно розвинутих ринках в цій статті представлена розробка узагальненої системи першочергових функцій прогресивного розвитку промислових підприємств. Підкреслили роль стимулювання та сприяння розвитку стосунків між зацікавленими працівниками різних рівнів керівництва для перспективного покращення доброякісності взаємодій. Розкрили значемість чітко спрямованого вектору спомагання прогресивному розвитку та просування передових ідей в мережі, заохочення посередництва в процесі управління конфліктами в колективах зацікавлених осіб. Означили важливість технічної підтримки як офлайн так і онлайн для своєчасного надання професійних економічних, технічних, соціальних, юридичних, психологічних консультацій з подальшою адвокацією для оперативного інформування фінансистів, політиків, під-

приємців. З метою всебічної підтримки сучасно скорегованих перемін в політиці, сприяння зростанню виробничого потенціалу через надання комплексу можливостей зацікавленим сторонам втілювати в життя свої ролі та фіксації навчання для прискорення рефлексії в межах інноваційного процесу. На сьогодні існує велика кількість різно фахових учасників які мають професійні і технічні можливості надавати своєчасні послуги для направлення та стимулювання втілення інновацій. А практичними першочерговими постачальниками цих послуг насамперед є державний сектор, фінансові міжнародні та українські організації та приватні компанії.

Зазвичай інвестиційні проекти наділені власними своєрідними характеристиками, які є змінними протягом існування всього циклу означеного проекту, тому з'являється необхідність розробки теоретичних фундаментальних основ та ключових методів з практичними по можливості новаторськими рекомендаціями з питань утворення, упорядкування та адміністрування цих проектів. Частково розглянуто сучасну модель менеджменту інновацій та її практичні елементи, і тут означені перспективи подальшого вивчення та втілення новаторства на промислових підприємствах.

Саме керівники різних ланок управління підприємством мають забезпечувати працівників умовами навчання для удосконалення професійного уміння, для регулювання рівня конфліктності, для здобутку стабільного стану самоконтролю працівника в кліматі прогресивного розвитку.

Термін «керування прогресивними рішеннями» застосовується для опису сукупних намагань, необхідних для отримання прогресивних рішень та дієвих результатів.

Таким чином необхідно наголосити, що керівництво першочергово має турбуватися не тільки про виживання підприємства, а і повинне дбати про постійно піднесений результативний його розвиток, прагнути забезпечувати та впроваджувати високоякісний рівень управління процесу виконання поставлених цілей, постійно осмислювати та проводити, аналізуючи повсякчасно виробничу ситуацію, оцінку досягнень виробництва, клімату в колективі, адаптації новаторського розвитку в прогресивно змінних інформаційних технологій до теперішніх умов зовнішнього політичного, економічного, соціального зовнішнього світового середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бойко О., Кучеренко С. Сучасні виклики інноваційного розвитку промислових підприємств. *Економічний вісник університету*. 2023. Вип. 57. С. 5–15. URL: https://doi.org/10.31470/230_6-5_46X202_3-57-5-15 (дата звернення: 3.10.2025)
2. Гончар О. І. Модернізація як фактор інноваційного розвитку підприємства. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2020. № 3 (13). С. 100–104. URL: <https://economics.opu.ua/ejopu/2020/No3/100.pdf>. URL: 10.15276/EJ.03.2020.13. URL: 10.5281/zenodo.4671360. (дата звернення: 2.10.2025)
3. Кватернюк, А. Інноваційний розвиток підприємств рослинницької галузі та його регулювання. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 38. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-60> (дата звернення: 11.09.2025)
4. Фостолович В., Гуртовий О. Інноваційний розвиток підприємств у постіндустріальній системі управління. *Норвезький журнал розвитку міжнародної науки*, (60-1). С. 17–28. URL: 10.24412/453-9875-2021-60-1-17-28 (дата звернення: 15.09.2025)
5. Мартінсуо, Мія та Джоана Джеральді. Управління портфелями проектів: Зв'язок портфелів проектів з їх контекстом. *Міжнародний журнал управління проектами*. 2020. № 38.7. С. 441–453.
6. Суркова В. О. Застосування портфельного методу реалізації інноваційної стратегії на сільськогосподарських підприємствах. *Моделювання розвитку економічних систем*. 2022. Вип. 4. С. 193–199. URL: <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-6-26> (дата звернення: 16.10.2025)
7. Закон України «Про інноваційну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (дата звернення: 9.09.2025)

REFERENCES:

1. Boiko, O., & Kucherenko, S. (2023) Suchasni vyklyky innovatsiynoho rozvytku promyslovykh pidpryyemstv [Current challenges of innovative development in industrial enterprises]. *University Economic Bulletin*, vol. 57, pp. 5–15. Available at: https://doi.org/10.31470/230_6-5_46X202_3-57-5-15 (accessed October 3, 2025)
2. Gonchar O. I. (2020) Modernizatsiya yak faktor innovatsiynoho rozvytku pidpryyemstva [Modernization as a factor in the innovative development of an enterprise]. *Economic journal Odessa polytechnic university*, vol. 3 (13), pp. 100–104. Available at: <https://economics.opu.ua/ejopu/2020/No3/100.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.03.2020.13. DOI: 10.5281/zenodo.4671360. (accessed October 2, 2025)
3. Kvaterniuk, A. (2022) Innovatsiynyy rozvytok pidpryyemstv roslynnyts'koyi haluzi ta yoho rehulyuvannya [Innovative development of enterprises of the plant industry and its regulation]. *Economy and Society*, vol. 38. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-60> (accessed September 11, 2025)
4. Fostolovych V., Hurtovyi O. (2021) Innovative development of enterprises in the post-industrial management system. *Norwegian Journal of Development of the International Science*, vol. 60-1, pp. 17–28. Available at: 10.24412/3453-9875-2021-60-1-17-28 (accessed September 15, 2025)
5. Martinsuo, Miia and Joana Geraldí. (2020) Management of project portfolios: Relationships of project portfolios with their contexts. *International Journal of Project Management*, vol. 38.7, pp. 441–453.
6. Surkova V. O. (2022) Zastosuvannya portfel'noho metodu realizatsiyi innovatsiynoyi stratehiyi na sil's'kohospodars'kykh pidpryyemstvakh [Application of the portfolio method of implementing an innovative strategy at agricultural enterprises]. *Modeling the development of the economic systems*, vol. 4, pp. 193–199. Available at: <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-6-26> (accessed October 16, 2025)
7. Zakon Ukrainy «Pro innovatsiynu diyal'nist'» [Law of Ukraine «On Innovation Activity»]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (accessed September 9, 2025)